

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Het Evangelie van Pasen

“... Ik leef en gij zult leven!”

Johannes 14: 19

Van Maarten Luther is bekend dat hij, als hij droefgeestig was gestemd, vaak troost vond in het woord “Vivit!”. Dat betekent: “Hij leeft!”. Er wordt verteld dat Luther dat woord meermalen met krijt op zijn tafel zou hebben geschreven, soms zelfs op deuren en muren: “Vivit! Vivit!”. Er werd hem gevraagd waarom hij dat deed. Zijn antwoord was: “Jezus leeft! Wanneer Hij niet leefde, ik zou ook niet, al was het maar één uur, nog willen leven. Maar... Hij leeft! Daarom zal ook ik met Hem leven. Want Hij heeft gezegd: *Ik leef en gij zult leven!*”

In de nacht, voorafgaande aan Zijn bittere dood predikt de Heere Jezus het evangelie van Pasen.

“Ik leef...!” - wie is hier aan het Woord? De Heere Jezus, in de kring van Zijn discipelen. Nog vóór Zijn grote lijden. Nog vóór dat Hij sterven gaat. Dan zegt Hij het al tot Zijn jongeren: “*Ik leef en gij zult leven!*” Dat is iets anders dan wat Hij hun ook dikwijls zei, namelijk dat Hij moest heengaan naar Jeruzalem om veel te lijden en om gedood te worden. Dat was ook waar. En Hij heeft het Zijn discipelen niet onthouden. “Die weg moet het heen, mijn jongeren: de weg van lijden en sterven. De weg naar beneden!” Maar hier wijst Hij hen op het verlengde van die weg: door de dood heen - de opstanding en het leven. In de nacht, voorafgaande aan Zijn bittere dood predikt de Heere Jezus het evangelie van Pasen. Hij gaat gewis Zijn dood tegemoet, de smadelijke en vervloekte dood aan het kruis. De lijdensbeker, gevuld met de gramschap van Zijn heilige Vader, vanwege de zonde van het menselijke geslacht, is boordevol.

En die zal Hem zo dadelijk aan de lippen worden gezet. Maar dóór de dood is het leven Hem bereid. *Hij heeft o God van U begeerd / het onvergankelijke leven. / Gij hebt het hem gegeven. / Zo zijn de dagen Hem vermeerd. / Zo leeft de Vorst altoos. / Zo leeft Hij eindeloos* [Ps. 21]. Trouwens - daar heeft deze Borg Zelf ook al van gezongen. Aan de ingang van Zijn lijdensweg. Toen Hij samen met Zijn jongeren de lofzang zong, het aloude Hallel. Toen ze op weg waren naar de hof van het bittere lijden. Toen Judas en de zijnen waren uitgegaan om Hem te vangen met zwaarden en stokken, ja toen de duivel en zijn handlangers zich klaar maakten om Hem te bespringen, om Hem de dood aan te doen... Toen zong Hij het: *Ik zal niet sterven maar leven en Ik zal de werken des Heeren vertellen. De Heere heeft Mij wel hard gekastijd, maar Hij heeft Mij ter dood niet overgegeven* [Ps. 118]. Voordat Christus Jezus de dood ingaat, getuigt Hij al van het leven: *Ik leef!* De dood zal Hem aangrijpen en Hij zal Zich laten aangrijpen. Gewillig zal Hij Zijn leven afleggen... Banden des doods zouden Hem omvangen, angsten der hel zouden Hem treffen, Hij vond benauwdheid en droefenis. Maar hier geeft Hij al een profetisch getuigenis: “*Ik leef! Ten derden dage zal Ik opstaan van de doden!*”

“... en gij zult leven!” Maar nu Zijn discipelen! Hoe uit het veld geslagen, waren ze toen hun Meester Zijn lijdensweg insloeg. Toen Hij in de hof werd gevangen genomen, toen Hij werd meegenomen en terecht, toen Hij tenslotte daar

aan dat gevloekte hout hing... Hun Meester! Uiteindelijk in het graf gelegd. “*Wij hoopten dat Hij was De-gene Die Israël verlossen zou*”, zeiden twee van hen in die dagen. *En het is heden al de derde dag van dat deze dingen geschied zijn...* Al hun hoop is vergaan. Ze hebben niet meer over dan een graf. Nu is er ook voor hun leven en voor hun zaligheid geen hoop meer. Met alles de dood in. Zelfs met hun Heere, van Wie ze dachten dat Hij hun Zaligma-ker was.

De discipelen, Zijn kinderen... Zo dikwijls: verdrukten, door onwe-der voortgedrevenen, ongetroos-ten! Vandaar hun bedroefdheid, hun ongelovigheid en niet het minst hun twijfelmoedigheid. Maar boven dat alles uit getuigt de Heere Christus het: “*Ik leef en gij zult leven!*” En Hij gaat het ze ook bekend maken. Ja, Hij gaat Zichzelf bekend maken. Met niets anders dan wat Hij al gezegd heeft: “*Ik leef en gij zult leven!* - Weet het, mijn discipelen, Ik heb de dood z'n macht ontnomen, Ik heb er de prikkel uit weg gehaald, Ik heb de machten van duisternis en hel overwonnen. *Ik ben de Opstanding en het Leven. Die in Mij gelooft zal leven, al ware Hij ook gestorven.*” Toen Christus aan het kruis hing, toen had Hij de Zijnen bij Zich. Hij droeg hen op Zijn hart. Hij heeft hun dood gedood. En toen Hij opstond uit de dood, toen gaf Hij ook de Zijnen het leven. Hij is het leven van hun leven! De band die er is tussen Hem en de Zijnen, staat er garant voor: *Ik leef en daarom zult ook u leven!* Als Gods kinderen eens meer bij dit woord van Hem zouden leven - er

zou meer troost en hoop, ook een meer vaste gang in hun leven zijn.

Ondertussen is dit woord ook een aansporing voor hen die dit leven niet kennen, het bij Hem te zoeken. En bij Hem alleen. Het ware leven, het leven uit God en door God, is alleen dit leven. Uit Hem die het leven van Zijn Kerk is.

Alles wat buiten Christus is, alles wat zonder Christus is, is niet het leven uit God. Heel scherp: het is de dood, hoe gecamoufleerd ook. Daarom zoek het bij Hem. Heb geen rust voordat het leven van Christus het uwe is. Opdat ook u mag kennen het geheim van het leven uit Zijn leven. Zoals Paulus daarvan getuigt: *Ik ben met Christus*

gekruiet. En ik leef. Doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. En hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God. Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft [Gal. 2]. Omdat Hij het heeft gezegd: "Ik leef en gij zult leven!"

J.M.J. Kieviet

Ambtelijke praktijk

DL I, art. 7 en 8

Gods daad voor de zondaar en in de zondaar

De remonstranten namen het op voor de eer van de mens. Alles cirkelde om de vrije wil.

In het eerste hoofdstuk van de leerregels wordt uitvoerig ingegaan op verkiezing. Was dat wel noodzakelijk? En als dat zo was, welke waarde heeft het vandaag nog? Wie grijpt ernaar? In bepaalde denominaties doet men dat. Maar daar buiten doet niemand het. Zeker, formeel behoren de Dordtse Leerregels tot de drie formulieren van enigheid, maar materieel en zo in de praktijk hebben de artikelen veelal hun waarde verloren. Voor velen is het een museumstuk uit het verleden, met de gedachte erbij dat het veel twist

en tweedracht heeft gebracht.

Welbehagen

Echter, de geschiedenis, het ontstaan, het waarom van de Dordtse Leerregels en het waartoe mogen we niet vergeten. Het is geen tijdgebonden zaak. Bij het inzien van de Leerregels moeten tot de overtuiging komen dat in Dordrecht gewaakt is voor de handhaving van de leer der waarheid die naar de godzaligheid is. De remonstranten namen het op voor de eer van de mens. Alles cirkelde om de vrije wil. Zeker, er was een Goddelijke verkiezing en

verwerping. Maar God zag van tevoren wie geloven zouden en wie niet. Christus had voor iedereen de mogelijkheid verdiend om zalig te worden. De werkelijkheid daarvan, namelijk de beleving ervan, hing af van de mens zelf. Het kwam aan op onze medewerking. De gereformeerde belijdenis kwam op voor de eer van God. God de Heere beslist wie er zalig worden en wie niet. De beleving van de daad Gods moet toegeschreven worden aan het werk Gods in de zondaar. Wanneer dit in het verleden niet was geschied, was niemand zalig geworden en zal nu niemand zalig worden. Vandaar de grondtoon, de eeuwen door: Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen. Gods genade heeft in de Leerregels het eerste en het laatste woord. Wie het kent, zegt er amen op. Laat het in de kerken en in de gemeenten klinken, want de geloofstaal in de belijdenis, is de taal van de Schrift.

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad treft u een Paasmeditatie aan over Joh. 14:19 van ds. K.M.J. Kieviet 'Het Evangelie van Pasen.' Ds. Tanis schrijft over DL I art. 7 en 8 "Gods daad voor de zondaar en in de zondaar." Ds. P. Roos schrijft een bijdrage getiteld "Generaties." Ds. M.A. Kempeneers gaat verder met de behandeling van het boek Daniël. Ds. Hoefnagel schrijft over 'Jakobs zegen.' Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over Job 19:25 'Want ik weet: mijn Verlosser leeft.' Van de hand van Ds. K. ten Klooster een zevende artikel over Wet en Evangelie. Tenslotte een persbericht.

Goede Vrijdag en Pasen

De betaaldag van de Kerk en de opstandingsdag van Christus liggen weer achter ons. De Heere gaat op het rond der aarde nog door met Zijn Kerkvergaderend werk. Christus wekt, naar Gods welbehagen, door Zijn kracht nog op tot een nieuw leven. Ons gebed zij: Uw Koninkrijk kome.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 16 april 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 4 april.

AvH

Louter genade

De kerkgeschiedenis is daar ook het bewijs van. Het belijden van Paulus in de Romeinenbrief werd in de strijd door Augustinus gebruikt. Het werd door Luther opnieuw ontdekt. Het werd door Calvijn verdedigd. Men leefde er persoonlijk bij. Het was voor

hen het hart van het Evangelie. De Goddelijke verkiezing stond daar niet los, op zichzelf, zonder enig verband met andere zaken. De verkiezing gaat zelfs voorop en daarna komt het Evangelie. Gaan we in de Schrift de verhouding na, dan schittert in de verkiezing het evangelie. Dit wordt duidelijk aangegeven tegen de achtergrond, dat er van nature onder mensen geen onderscheid is. En er is geen voorkeur bij God. In de verkiezing spreekt en werkt louter genade. Het eerste gedeelte van art. 7 wijst daar ook op. Wat er tevens vermeld wordt, mogen we niet voorbijzien. God heeft Jezus Christus van eeuwigheid tot een Middelaar en Hoofd van alle verkorenen en tot een fundament der zaligheid gesteld. Door de verkiezing van God is Jezus Christus ook geworden de Middelaar van het verbond der genade. In art. 7 worden rijke zaken beleden. De daden des Heeren worden beschreven. Opdat zij, namelijk de verkorenen, door Hem zalig zouden gemaakt worden, heeft Hij ook besloten hen aan Hem, namelijk Christus, te geven. Wat in het verbond der verlossing besloten ligt, wordt volle werkelijkheid in de tijd. Door Zijn Woord en Geest worden zij geroepen en getrokken tot de gemeenschap met Christus. De Heere begiftigt met het ware geloof in Christus. Hierbij wordt het niet gelaten. Hij bewaart hen in Christus. Rechtvaardigt en heiligt in Christus. Vanuit de tijd gaat het over naar de eeuwigheid. God de Heere wordt verheerlijkt. Het einddoel is het bezingen van 's Heeren lof. Daarin schittert Gods barmhartigheid en het leidt tot lofprijzing om de geschonken rijkdommen van Zijn heerlijke genade.

Prediking

Allen die het ondertekeningsformulier hebben ondertekend, dienen in hun prediking Schrift en belijdenis te laten spreken. Vanzelf dient gehonoreerd te worden wat in artikel 7 geschreven staat. Wat daarin beleden wordt, wordt gestaafd met een beroep op Gods Woord (Ef. 1: 4,5 en 6 en Rom. 8:30). Gaat het over het laatste,

dan vinden we daar geen grond voor een systeem, maar een aanwijzing van Gods orde. Samenvattend moet gezegd worden dat het hele werk van de zaligheid staat op Gods Naam. In beide, zowel het Oude als Nieuwe Testament, wordt het ons voorgehouden. Vandaar dat het de heilsweg is voor jood en heiden. God de Heere maakt zondaren zalig door het plaatsvervangend offer van Jezus Christus. Vandaar dat we lezen in artikel 8: de Schrift stelt ons één enig welbehagen, voorneemen en raad van de wil van God voor. Hiervan staat niet los wat Petrus getuigde voor het sanhedrin. Want de zaligheid is in geen Ander, want er is ook onder de hemel geen andere Naam die onder de mensen gegeven door welke wij moeten zalig worden (Hand. 4:12). Toen de discipelen als gezanten van Jezus Christus de wereld in gezonden werden, moesten zij met hun prediking beginnen te Jeruzalem. Op onderscheiden wijze moest dezelfde boodschap gebracht worden. Niemand moest gepasseerd worden. Zo moet dit ook nu gebeuren.

Begrafenis

Bijzonder als het gaat over een begrafenis. In Woord en blad wordt het woord evangeliseren benadrukt. Zeker, dat is terecht. Het is een opdracht voor allen. Maar bijzonder voor een predikant. Er kunnen allerlei soorten mensen zijn op een begrafenis, in het rouwcentrum of in de aula, en niet te vergeten ook op het kerk-

hof. Laat er het hartelijke gebed tot de Heere zijn om te spreken naar het Woord. Duidelijk, hartelijk, aansporend en verzekerd. Hoe velen zijn niet afgedwaald. Weer anderen horen niets van het evangelie. Laat het een woord op z'n pas zijn. Het is gebeurd dat men het kerkhof verliet als iemand die beleefde God te missen en God ging zoeken tot zaligheid. Voor het ambtelijke werk wordt in 1 Tim. 4:15 en 16 een spiegel gegeven. Waartoe Paulus aanspoort is niet tijdgebonden. Er dient te zijn het acht geven op zichzelf en de leer. Daarin moet volhard worden. De leer is het evangelie van zalig worden door de genade in Jezus Christus en tevens het werk van de drie-enige God in ons. Daarbij mag niet losgelaten worden wat de kerk in het verleden heeft beleeden. Men mag er zeker niet van vervreemden. Voor volharding is toegezegd de stuwende werkende kracht van de Heilige Geest. Door die zegen wordt een dubbele zegen verkregen. Het dienstwerk wordt door de Heere bekroond. De dienaar zal in het eeuwig heil delen en zij die het horen. Horen in de kerk en daar buiten. Van wijlen ds. D.J. van Brummen is bekend dat hij door Dordrecht ging (hij stond daar van 1896-1903) alsof hij heel Dordrecht kon bekeren. Bekereren voor zijn Koning en de dienst van zijn Koning. Dan is het: door mij betracht en anderen aangeprezen. Ook vandaag. Bijbelse verkondiging is dringend nodig.

M.C. Tanis

De praktijk der godzaligheid

Wet en Evangelie (7)

Van begin tot eind

We zagen dat het de Heere Jezus nadrukkelijk gaat in de verkondiging van de Wet om de geestelijke zin ervan. Dít verkondiging is ontdekkend, onthullend. Daar is tegelijk mee gezegd en nauw mee verbonden dat Jezus nadrukkelijk de gedachte verwerpt dat de Wet

alleen uitwendige gehoorzaamheid zou eisen. Dat is een opzettelijke miskennis van de waarheid. Christus stelt met grote nadruk: want Ik zeg u, tenzij uw gerechtigheid overvloediger is, dan van de Schriftgeleerden en Farizeeën, dat gij in het Koninkrijk van God geenszins zult ingaan (Matth. 5:

Toen de discipelen als gezanten van Jezus Christus de wereld in gezonden werden, moesten zij met hun prediking beginnen te Jeruzalem.

De apostel Paulus wijst er ook nadrukkelijk op als hij de vraag opwerpt: doen wij dan de Wet teniet door het geloof? Dat zij verre, maar wij bevestigen de Wet (Rom. 3:31).

20). Door de Joodse geleerden was de geestelijke zin en betekenis van de Wet ontkracht. Bovendien was de Wet omhuld, overdekt met tal van bijgevoegde inzettingen en onkenbaar gemaakt door een letterlijke verklaring van de geboden. Die zouden slechts zien op de uiterlijke werken. Een oude, maar steeds weer nieuwe kwaal. Het is dat bijkans onuitroeibare streven eigengerechtigheid zoeken op te richten. Zo dachten zij bij het verbod van overspel en moord alleen aan de uiterlijke, de uitwendige daden. Daartegenover nam Jezus krachtig stelling en legde de diepe, geestelijke zin ervan open tot beschaming van alle Farizeeën en eigengerechtigden. Gij hebt gehoord dat tot de ouden gezegd is: Gij zult niet doden; maar zo wie doodt zal strafbaar zijn door het gericht; doch Ik zeg u: zo wie ten onrechte toornig is op zijn broeder, die zal strafbaar zijn door het gericht. Gij hebt gehoord dat van de ouden gezegd is: gij zult geen overspel doen. Maar Ik zeg u, dat zo wie een vrouw aanziet om dezelve te begeren, die heeft reeds overspel met haar gedaan. Indien dan uw rechteroog u ergert, trekt het uit enz (Matth. 5:21v). Daar is mee aangegeven hoe diep de Goddelijke Wet ingrijpt, in de geestelijke levenservaringen van de mens. Wie ter zaligheid geleid wordt heeft van begin tot eind met de Wet te doen. Ook als hij in de vrijheid is gesteld. Bij alle verschil van weg en leiding werkt de Heilige Geest met de Wet in al de uitverkorenen tot hetzelfde heerlijk einde. Geen andere roem dan kruisroem. Geen andere gerechtigheid dan de gerechtigheid van Christus. Juist daarom is Paulus ook zo scherp in zijn brief aan de Galaten. Ze konden veel met hem doen, ze mochten over hem heenlopen, stenigen, voor dood oprapen. Dat en nog veel meer heeft hij ondervonden in de dienst van het Evangelie. Maar als het ging om dit kardinale stuk, was hij ongemeen fel. Als een krater waar de vlammen hoog uitslaan. Dan komt o.a. de volgende zin uit zijn pen: o, gij uitzinnige Galaten wie heeft u betoverd, dat gij der

waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn (Gal. 3:1). Het ging hem om de rechtvaardigheid van God, geopenbaard zonder de werken van de Wet.

De geboden bewaren

De vraag moet onder ogen worden gezien: heeft de Wet ook nog betekenis in het leven van de gelovigen? En die vraag moet met een hartgrondig ja worden beantwoord. Waarom zo stellig? Omdat hier stelling genomen dient te worden tegen allen die van mening zijn dat ze met een beroep op de leiding van de Heilige Geest vrij zijn van de Wet. Daarbij wordt nog wel eens een beroep gedaan op Rom. 6:14: want gij zijt niet onder de Wet maar onder de genade. Maar het christendom is geen ongebondenheid. Wel is de begenadigde vrij van de vloek van de Wet en van haar harde heerschappij door Christus verlost. Maar als dat zo is dan ontvangt hij door de Geest de Wet in zijn hart om haar vrijwillig te gehoorzamen. Dezelfde Wet die eerst de zondaar veroordeelt, vervloekt en doodt, totdat het Evangelie van de genade hem aanstraalt en Christus over hem komt lichten en hij door het geloof in Christus vrij wordt van de Wet; diezelfde Wet wordt hem opnieuw gegeven, niet uitwendig in stenen tafels of op perkament maar door de Heilige Geest binnen in het hart. Jezus zei het keer op keer in Zijn onderwijs, toen Hij op aarde was: indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden (Joh 14:15). Die Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het die Mij liefheeft (vs 21). Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren (vs 23). Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven (Joh. 15:10). Deze plaatsen zijn met vele te vermenigvuldigen. De apostel Paulus wijst er ook nadrukkelijk op als hij de vraag opwerpt: doen wij dan de Wet teniet door het geloof? Dat zij verre, maar wij bevestigen de Wet (Rom. 3:31). De Wet wordt dus niet tenietgedaan, we worden ook niet door de Wet gerechtvaardigd. Maar het bevestigen ervan dient om God voor Zijn weldaden dankbaarheid te bewij-

zen, de naaste te stichten en van onze rechtvaardiging voor God meer en meer verzekerd te worden (Kanttekeningen SV). Als de puriteinen en ook de Schotse theologen, wilden aangeven hoe de Wet in het leven van de gelovigen haar plaats heeft, gebruikten zij de uitdrukking: de Wet in de handen van Christus. Dat houdt niet in dat aan de inhoud van de Wet ook maar iets is veranderd. Ook niet ten aanzien van de geldigheid ervan. Maar het grote voorrecht van een christen is dat hij het gebod van God ontvangt in Christus en niet van God als Rechter. Het is dezelfde Wet maar nu als een Wet van de vrijheid, die niet uit dwang of dienst om loon, maar in vrijheid, in nieuwe kinderlijke gehoorzaamheid uit liefde wordt gedaan. Het is een dienst, maar een liefdedienst. En de liefde maakt alles licht.

Om die te doen uit dankbaarheid

Als Jacob bij zijn oom Laban komt en Rachel wil trouwen, dan dient hij hem zeven jaar. Er zullen er in deze tijd niet veel meer zijn die dat opbrengen. Maar die zeven jaar waren in zijn ogen als enige dagen, omdat hij haar liefhad (Gen. 29:20). Iets wat je graag en uit liefde doet valt niet zwaar. Wie in Christus is, is een nieuw scep-sel, ontvangt een nieuwe natuur én heeft een vermaak in de Wet van God naar de inwendige mens. Het smart hem, meer dan hem lief is, dat het overblijfsel van zijn oude natuur, zijn vlees, daartegen strijdt en dat hij zijn Heere niet beter dienen kan. Hier hebt u Romeinen 7, waar Paulus schrijft: ik zie die andere Wet in mijn leden welke strijdt tegen de Wet van mijn gemoed en mij gevangen neemt onder de wet der zonde (vs 23). Hij dient wel met het gemoed de Wet van God, maar met het vlees de wet der zonde (vs 26). Dat is zijn levenslange strijd. Maar hij heeft wel een vermaak in de Wet van God. Dat heeft hij gemeenschappelijk met allen die Christus hartelijk en oprecht liefhebben. Dat ze instemmen met Psalm 1 is dan ook geen lippentaal. Hun lust is in des Heeren Wet en ze over-

denken Zijn Wet dag en nacht. Ze zingen en praktiseren Psalm 19: de bevelen des Heeren zijn recht verblijdende het hart; het gebod des Heeren is zuiver, verlichtende de ogen. En wat te denken van de langste Psalm uit het schatboek van Israëls pelgrims: 119. Het ABC van de godzaligheid. Sommigen vinden die Psalm wellicht langdradig en eentonig. Maar dat is een vergissing. Wellicht zijn we vandaag te gejaagd om deze psalm in zijn geheel door te lezen, te leren en te zingen. Maar hier is een man aan het woord die de Heere

vreest, die met de Heere wandelt, die heel de weg der zaligheid blootlegt. Naast de afwisselende zielsgestalten zijn er nadrukkelijk de talrijke oefeningen. Niet alleen in theorie, maar ook en juist in de praktijk. Met welke eerbied en hoogachting getuigt hij van zijn Heere en God. Hoe hartelijk en oprecht is zijn betrekking op Hem. Wat een liefde spreekt hier tot het Woord van de Heere, op de inzetten van de Heere, op Zijn getuigenissen. In al zijn zonden is en blijft hij zijn Heere en God liefhebben. Hij begint ermee te

prijzen de oprechten van wandel die in de Wet des Heeren gaan, die Zijn getuigenissen onderhouden en Hem van ganser harte zoeken. En het slot is de smeekbede: Laat mijn ziel leven en zij zal U loven en laat Uw rechten mij helpen. Hij is een verloren schaap, maar door de Heere gezocht en gevonden. En daartussen is er het vermaak in Gods geboden. Zijn Gods inzetten zijn gezangen, heeft hij Gods Wet lief, dat is zijn betrachtting. En haat hij kwade ranken (wordt vervolgd).

K. ten Klooster

Kerkelijk actueel

Generaties

We zagen de vorige keer dat alle kerken in verval zijn. Niet allemaal echter in dezelfde mate. Door welke factoren kan de kerk langer stand houden? Ik heb twee zaken genoemd: de prediking der verzoening en de Bijbelse traditie. Het rijke Bijbelse beginsel van zonde en genade houdt mensen langer vast dan een slappe en aangepaste prediking. Voor onze kerken heeft ook de oprichting van "Bewaar het Pand" goed gewerkt. Niet ieder zal hiermee instemmen. Maar de mensen van toen hebben toch de kerk daarmee willen vasthouden. Ik durf te stellen dat het oude beginsel van de Afscheiding in deze kringen leeft en levend bleef, ondanks veel gebreken. Stel uzelf de vraag eens: Zouden voorgangers uit uw jeugd nu nog op onze kansels kunnen staan? Een eerlijk antwoord geeft dan precies aan waar de wissels over gegaan zijn en waar niet!

Hoe zijn de bakens verzet? God werkt in de lijn der geslachten. De zegen van de opvoeding en van het doorgeven van Gods Woord wordt in de Schrift duidelijk aangegeven. Er is ook een andere invloed te zien. Generaties kunnen ook verval veroorzaken. De voortgang van de tijd bewerkt lichamelijk verval, maar er is ook geestelijk verval te zien als gevolg van de voortschrijdende tijd. We zien dat in de Richtertijd. Deze periode wordt gekenmerkt door een telkens hardnekkige terugkeer van de zonde. Het getal veertig speelt daarbij een belangrijke rol; het verval trad periodiek in, telkens in de loop van veertig jaren. Dit getal spreekt van voorlopigheid, van verwachting en voorbereiding. Het speelt een rol in de woestijntocht, bij de verzoeking van Jezus in de woestijn, bij de periode die Mozes op de berg

verbleef, enz. Alles is nog onaf, het wachten is op een definitieve gestalte. Dat gold ook van de regeringen van Saul en David; beiden begonnen de veertig jaar van hun regering beter dan zij eindigden. De neergaande lijn. In de Richtertijd vervalt het volk telkens weer na veertig jaar tot afgoderij. Er wordt in het begin van dit Bijbelboek een typering van die tijd gegeven. We vinden daar nuttige informatie die ook voor onze tijd van belang is. Het is de tijd na Jozua's dood. Israël leeft nu in het beloofde land. We zouden denken dat de moeilijkheden nu voorbij zijn. Maar dat is een vergissing. Ging het in de woestijn niet goed, ook in Kanaän loopt het telkens verkeerd. Je zou dat in de woestijn verwachten, maar in Kanaän toch niet? Het begint nadat de generatie van Jozua en zijn tijdgenoten niet

meer in leven is: "er stond een ander geslacht op dat de Heere niet kende noch ook het werk, dat Hij aan Israël gedaan had" (Richt.2:10). Deze nieuwe generatie stond anders in het leven en stond ook anders tegenover de Heere en Zijn dienst. Het volk dient de Baäls in plaats van de Heere. Het is natuurlijk niet zo dat een volgende generatie altijd betekent dat we met elkaar een stap terug doen. Het leven van de koningen van Israel laat zien dat er net zo goed na een goddeloze vader een godvrezende zoon kan opstaan. Maar doorgaans betekent de voortgang van de tijd dat het er niet beter op wordt. Denkt u maar aan de zeven gemeenten die alle de tijden van de apostelen nog hadden meegemaakt, maar waar toch in meerdere gevallen de tand des tijds toesloeg. Dat was niet algemeen zo, want er waren ook

In de Richtertijd vervalt het volk telkens weer na veertig jaar tot afgoderij.

*Overall
ontstonden
organisaties
en scholen op
Reformatorische
grondslag en
het schip liep
vlot van stapel.*

gemeenten die zich onderscheid-
den in gunstige zin.

We kunnen ons afvragen waar
het nu precies mis ging. Hadden
Jozua en de zijnen hun kinderen
toch niet duidelijk genoeg gewe-
zen op de waarde van het geloof in
God? Nee, hun kinderen kenden
de Heere niet en ze wisten ook niet
uit ondervinding wat Hij gedaan
had. Zoiets komt dus vooral voor
na een bijzondere openbaring van
Gods heerlijkheid. Ze konden dat
ook niet weten. Nu ik ouder word
krijg ik steeds meer oog voor het
feit dat onze jongeren niet weten
wat mijn generatie heeft meege-
maakt en hoe anders het was in
mijn jeugd. Ook zij kunnen dat
niet weten. Dat is soms makkelijk,
maar in veel gevallen is dat ook
een gemis. Jonge mensen kunnen
zich niet meer voorstellen dat in
mijn jeugd de straten van de grote
steden 's zondags zwart waren van
het kerkvolk. Passen we dit nu toe
op grote feiten zoals de Reforma-
tie en de Afscheiding, dan begrij-
pen we iets van de neergang van
de Richterentijd. Daarom kennen
we ook de spreuk: de kerk der Re-
formatie moet telkens weer gere-
formeerd worden. Een berghoogte
betekent dat er bijna noodwendig
een afdaling plaats vindt.

Nogmaals de vraag: Waar gaat
het dan verkeerd? Waar begint de
afdaling? Een nieuwe generatie
vormt een risicogroep, ook in de
kerk. Toen mijn generatie aantrad,
hadden we veel goeds gezien van
de dagen der mannen broeders.
Op oude fotos kun je ze zien:
sprekende gelaatsuitdrukkingen,
besliste trekken, kopstukken van
formaat, sterke persoonlijkheden,
deftig gekleed, echte voortrekkers.
Je moet dat meegemaakt hebben
om het te weten. Daarop terug-
ziende zie ik nu scherper dan toen
dat de nieuwe generatie wilde vast-
houden aan het goede van die tijd,
uit respect voor het voorgeslacht.
Maar dat hebben we blijkbaar
niet kunnen realiseren. Temeer
ook omdat het de na-oorlogse
periode was, die we beleefden. Die
na-oorlogse generatie had authen-
tieke vroomheid gezien bij hun
ouders en bij vele anderen om hen
heen. Dat maakte indruk op ons.

We hadden met velen het vaste
voornemen om in diezelfde voet-
stappen te gaan. Maar er ging in
het doorgeven van het geloof toch
iets verloren, misschien wel heel
veel. De levende kracht van een
waarachtig en echt geloof werd
zeldzamer. Toch wilde de opko-
mende generatie het overgeleverde
behouden. Wat makkelijker dan
het wezen in stand gehouden kon
worden, was de vorm. En zo kwam
er een geslacht dat wel de vormen
behouden had, maar bij wie het
wezen steeds meer werd gemist.
Dat is een belangrijke vorm van
algeheel verval: het wezen kwijt
raken en de vormen overhouden.
Koperen in plaats van gouden
schilden.

Waarom raakten we het wezen
steeds meer kwijt? Omdat de
Jozua's gingen ontbreken. Omdat
de tijd voortging en de wereld
veranderde. Het werd moeilijker
om een levend geloof te bezitten
en te beleven. We hebben dat ook
in onze kerken beleefd: de term
“verrechtsing” ontstond. We heb-
ben dat positief gewaardeerd; de
rechte prediking vond hoorders
die daar prijs op stelden, er was op
Synodaal niveau een behoudende
opstelling. Het maakte allemaal
nog goede sier. Overall ontstonden
organisaties en scholen op Refor-
matorische grondslag en het schip
liep vlot van stapel.

Maar het gemis bleef. En als
zo'n sluipend proces voortgaat,
worden die vormen een knellend
juk. Jonge mensen konden er te-
recht over klagen dat veel vormen
geen inhoud hadden. De daarna
volgende generatie (en die tijd
beleven wij nu) zocht, zoals men
dat vaak kan horen zeggen, naar
echtheid. Deze meent men gevon-
den te hebben in allerlei charisma-
tische groepen. Ik teken hier wel
bij aan dat we de jeugd overwaar-
deren als we menen dat zij staan
voor echtheid. Dat lijkt me een
fout die veel opvoeders maken.
Misschien ligt er een kern van
waarheid in, als we bedenken dat
de oudere generatie steeds meer
lijkt op een leeglopende ballon.
De jeugd zoekt tenminste nog iets
en loopt nog ergens warm voor; de
ouderen vallen steeds meer onder
de slopende tand des tijds. Maar

wezenlijk onderscheiden de jonge-
ren zich op den duur nauwelijks
van de ouderen. De verrechtsing
had ook niet alles opgeleverd en
daarom kunnen we nu kerkbreed
spreken van verlinksing. Vormen
worden massaal overboord gezet
en de zucht naar echtheid gaat
zo ver dat drama het wint van de
preek en een “liedje” het wint van
een psalm; en een spijkerbroek
van een gekleed pak. En de ooit zo
goed begonnen tweede generatie
is inmiddels de vormen onderweg
ook kwijt geraakt en wil zodoende
de gunst van de jeugd winnen. Een
duidelijk bewijs dat het testament
leeg is.

Zo heeft de Richterentijd zich
herhaald in de 20^e eeuw. Veertig
jaar, het is ook nu een cruciale
periode. Veertig jaar EO, RD, Re-
form. Onderwijs, maar ook veertig
jaar christen, predikant, ouder-
ling.... Veertig jaar Calvijnkring...,
Bewaar het Pand. Maatschappelijk
en persoonlijk heeft de afkalving
toegeslagen. Het is dus waar dat
de kwalen van de jeugd al waren
begonnen voor hun tijd.

In de Richterentijd trad er toen
een ander proces in werking. Op
drie manieren. De Heere riep de
vijanden die het volk moesten
kwellen en onderdrukken. De
voorspoed van Kanaän ontglipte
hen, om eigen schuld. Als het dan
echt onhoudbaar werd, begon het
volk te bidden. Zie ook nu in al
deze dingen Gods hand.
Daarna, als het dan helemaal was
vastgelopen, redde de Heere het
volk van de vijanden. Gideon werd
bijvoorbeeld geroepen. Maar eerst
kwam een profeet vertellen waar
de eigenlijke breuk lag, namelijk
in de verlaten van Gods geboden
(Bochim). Deze tweeslag zien
we om ons heen, beproeving en
uitredding, Gods oordelen en ook
Zijn trouwe hulp. Israël heeft eeu-
wenlang tussen deze beide polen
gebalanceerd op de rand van de
afgrond.

De zondige drang bleef kwellen:”
Maar het geschiedde met het ver-
sterven van de richters, dat zij om-
keerden, en verdierven het meer
dan hun vaders, navolgende an-
dere goden, dezelve dienende, en

zich voor die buigende; zij lieten niets vallen van hun werken, noch van dezen hun harden weg”. Toen bracht de Heere een derde middel in het veld: “Zo zal Ik ook niet voortvaren voor hun aangezicht iemand uit de bezitting te verdrijven, van de heidenen, die Jozua heeft achtergelaten, als hij stierf; opdat Ik Israël door hen verzoeken, of zij den weg des HEE-REN zullen houden, om daarin te wandelen, gelijk als hun vaders gehouden hebben, of niet. Alzo liet de HEERE deze heidenen blijven, dat Hij hen niet haastelijk uit de bezitting verdreef”. Israël in de verzoeking, en dat blijvend, als een doorgaande weg der zonde. Het bleef een neergaande lijn, want er staat: “meer dan hun vaders”. Het werd door de geslachten heen

al minder. Zo verging het Israel. Zo verging het ons. Een ander geslacht stond op. In die dagen houdt de Heere Zijn Kerk onder ons in stand, zolang als Hij dat wil. Als we de balans opmaken zijn er velen van de oudere geslachten, wier lamp uitgeblust is. Het is een wonder dat er veel jongeren zijn die in bewogenheid zoeken naar waarheid en geloof. Maar zij zijn jong. Zij moeten door dezelfde branding heen als hun ouders. En hoe zal het hen dan vergaan? Laten we geen verwachting hebben van menselijke factoren zoals jeugd en ernst. Ik heb een zwakke poging ondernomen om de reeds lang ingetreden verzwakking te typeren. Er is de laatste vijftig jaar zo heel erg veel gebeurd. Dat vraagt om

bezinning. Wat vooral opviel was dat veel mensen, ook in de kerk, op een gegeven moment omgeslagen zijn, of ten prooi vielen aan een sluipend proces van aanpassing. In zekere zin geldt dat van ons allen. Er is er maar Eén Die Dezelfde blijft. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in der eeuwigheid. En daarom kreeg Mozes na de zonde bij het gouden kalf opnieuw stenen tafelen mee, met daarop “dezelfde woorden” (Ex. 34:1). En daarom schreef Paulus aan de Filippijzen “dezelfde dingen”. Dan bewaren we Zijn trouw getuigenis. Houdt dan wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme!

P. Roos

Als we de balans opmaken zijn er velen van de oudere geslachten, wier lamp uitgeblust is.

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 1:12

Beproof toch uw knechten tien dagen lang, en men geve ons van het gezaaide te eten, en water te drinken.

Stel je eens een patiënt voor die een zeldzame ziekte heeft. Die stad en land heeft afgelopen om een dokter te vinden die hem kan genezen, maar tevergeefs. Op het laatst hoort hij toch nog van een dokter die ervaring heeft met de ziekte waar hij aan lijdt. Dan komt zo'n patiënt bij die dokter en die dokter die onderzoekt hem en dan gaat hij hem een behandeling voorstellen. Zou die patiënt dan gaan tegensputteren en zeggen: 'Dokter hebt u hier om gedacht?' Of: 'Dokter zouden we dát niet eerst proberen?' Dan zou die dokter ongetwijfeld zeggen: wat dóet u hier eigenlijk? Vertrouwt u mij niet?

Het gaat in dit stukje om 'vertrouwen'. Want dat is wat ons opvalt bij Daniël. Namelijk dat hij erop vertrouwt dat God hem niet zal beschamen. En dat hangt allemaal samen met die andere dingen die we bij hem zagen. Met zijn

voornemen en zijn standvastigheid. Dat wordt gevoeld door zijn vertrouwen op God. Als Daniël in vers 12 zegt: *Beproof toch uw knechten tien dagen lang, en men geve ons van het gezaaide te eten, en water te drinken.* Dan zegt Daniël dat door het geloof. De Heilige Geest werkt in hem het geloofsvertrouwen, dat God hem niet in de steek zal laten. Daar is hij zo van overtuigd, dat hij zegt: probeer het maar. Neem de proef op de som en kijk maar eens wat het verschil is, als wij alleen maar groente en water krijgen. Dat is voor Daniël geen experiment geweest, zo van: we zien wel wat er van komt. Nee, hij gelooft vast wat Psalm 42 zegt: *Maar de HEERE zál uitkomst geven.*

Jongelui, dit is iets wat een mens niet zelf kan maken. Dit geloof is een geschenk van God. Het geloof zoals dat in Zondag 7 van de Catechismus wordt beschreven. Het geloof is niet alleen dat je het Woord van God voor waar en zeker houdt, maar dat het voor jón waar en zeker is. Dat is een bevindelijk geloof. Je hebt vast

wel eens van dat woord gehoord. Bevindelijk. Dat betekent dat je ervaart dat het echt waar is, zoals het in de Bijbel staat. Het historisch geloof heeft dat niet. Zo noemen we dat geloof, wat de Bijbel wel voor waar aanneemt, maar dan op de manier zoals je het ook voor waar aanneemt dat het in Siberië koud is en in Afrika warm. Je bent er nooit geweest, je bent geen ervaringsdeskundige. Je hebt de kou van Siberië en de hitte van Afrika nooit ervaren. Zo kan een mens het ook 'wel geloven' wat er in de Bijbel staat. Maar zonder ervaring. Het verschrikt je niet en het vertroost je niet. Je wordt er niet koud of warm van.

Maar weet je wat zo erg is? Dat er mensen zijn die zeggen: *Ik ben een gelovige. Want ik neem aan dat de Bijbel waar is, ik geloof dat en dus is het goed.* En nog erger is dat er dominees zijn die zeggen: *Je gelooft dat? Nou dan ben je behouden. Maak je maar geen zorgen.* En de verstandelijke kennis is wel belangrijk, natuurlijk! Hadden we dat in Nederland nog maar meer! Maar

Het geloof is niet alleen dat je het Woord van God voor waar en zeker houdt, maar dat het voor jón waar en zeker is.

Maar Daniël geloofde dat God hem zou helpen. Welke reden had hij om dat te denken?

't is niet genoeg. Overschat dat verstandsgeloof niet! Want dat kun je zelf maken. Dat kun je jezelf aanpraten.

Dat wat Daniël had, had hij zichzelf niet aangepreft. Het was ook geen jeugdige overmoed. Nee, hij vertrouwde op God. Ook al leek alles tegen te zijn. Want denk je het maar eens in: een Joodse jongen van 14 jaar die het eten van Nebukadnezar weigert. Dat stond gelijk aan zijn doodvonnis. Dat kon je niet ongestraft doen. Maar Daniël geloofde dat God hem zou helpen. Welke reden had hij om dat te denken? Wel, dat had hij gelezen in psalm 91: *Ik steun op God, mijn Toeverlaat; Dies heb ik niets te vrezen. Wie God vertrouwt, die deert geen kwaad.*

Betekent dit dan dat het altijd gaat zoals je zelf hoopt en denkt? En dat Gods kinderen altijd voorspoed en gezondheid hebben? Nee, dat laat de Bijbel wel zien. En

dat laat het leven trouwens ook wel zien. Het is moeite en verdriet. Maar het betekent wel dat er in je leven rust is. Omdat God je Koning is. En omdat Hij boven alle wetten en regels van de wereld staat. Hoe het ook gaat, maar dan komt het toch goed. En dat heeft Daniël geloofd. En daarom gaat hij onbevreesd dat experiment tegemoet. Met een kinderlijk vertrouwen.

De dominee uit mijn jeugd, ds. H.C. van der Ent, die jarenlang in Bewaar het Pand voor de Jongeren heeft geschreven, werd eens uitgenodigd bij koningin Juliana op paleis Soestdijk. Zij wilde kennismaken met de verschillende kerkelijke richtingen in ons land. Aan iedere dominee werd toen gevraagd wat volgens hem het geloof was. Iedereen zei wat hij er van dacht. Ds. van der Ent vertelde toen een verhaal. Het ging over een jongetje op een schip in een

vreselijke storm. Terwijl het schip heen en weer geslingerd werd en alles kraakte en kreunde, zat dat kind in de stuurhut rustig te spelen. En op de vraag of hij niet bang was, antwoordde de jongen: *Nee hoor, want mijn vader staat aan het roer...* Zo geloofde Daniël. In het vaste vertrouwen dat zijn Vader het roer van zijn levensschip in handen had.

Jongelui, mogen jullie dat geloof ook kennen? Dat kinderlijke vertrouwen? Dat -soms tegen alles in- op God vertrouwt. Zoals dat kind, en zoals Daniël. Jezelf helemaal overgeven. Met ziel en lichaam. Met je zonde en je schuld. Strafw aardig en doemwaardig. Maar toch hopen op genade. Wie dat mag doen, die heeft God mee. Die heeft Zijn Woord mee.

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Vragenrubriek

Jakobs zegen

Jakob heeft krachtens zijn oude natuur vaak op de omstandigheden gezien

Met dank voor het opgebrachte geduld kom ik nu toe aan de beantwoording van een aantal vragen van een lezer uit Alphen a.d. Rijn. De eerste vraag die we nu proberen te beantwoorden luidt als volgt: "In Hebr. 11:21 staat als geloofsdaad van Jakob vermeld dat hij de beide zonen van Jozef zegent. Je zou toch eerder verwachten dat hier de ervaringen bij Bethel of Pniel zouden worden genoemd. Dat waren toch echt hoogtepunten in het leven van Jakob!"

Als we de geloofsgalerij uit Hebr. 11 volgen zien wij dat er bijvoorbeeld veel van Abraham en van Mozes wordt vermeld, en van Izak en Jakob slechts ene zaak. Maar bij het noemen van die ene zaak moeten we wel bedenken dat het zowel Izak als Jakob ging over een hele grote zaak, namelijk de aan Abraham gegeven belofte. Dat is dan ook als het ware het thema

in dit hoofdstuk, zoals vers 13 ons duidelijk maakt: "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben die van verre gezien en geloofd en omhelsd".

Bij die belofte denken wij aan de moederbelofte, aan de belofte aan Abraham gegeven, dat in hem al de geslachten der aarde gezegend zouden worden, Genesis 12:3. De belofte van de komende Messias dus. Bij die belofte hebben de vromen geleefd en door het geloof hebben ze de vervulling van de belofte als het ware reeds gezien. Over vers 20 hebben we al eens eerder nagedacht. De vraag die nu voor ons ligt gaat dus over vers 21. Daar lezen wij: "Door het geloof heeft Jakob, stervende, een ieder der zonen van Jozef gezegend, en heeft aangebeden, leunende op het opperste van zijn staf". Om te begrijpen wat hier staat moeten we Genesis 48 lezen, een

hoofdstuk waarin vader Jakob in het geloof handelt, en daarom ook steeds Israel genoemd wordt, vorst Gods. In het geloof ziet Jakob eerst terug, zie de verzen 3 en 4. Hij spreekt daar van de heerlijke belofte waarop alle vromen hoopten. Jakob heeft krachtens zijn oude natuur vaak op de omstandigheden gezien. Hij zegt daarvan tot Jozef in vers 11: "Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien". Wat heeft Jakob geworsteld met het Godsbestuur in zijn leven. Als hij er niet onder kon komen sprak hij dat alle dingen tegen hem waren, Genesis 42:36. Maar God heeft al zijn ongeloof beschaamd en daarvan getuigt hij ook: Maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien! Hij geeft Gode de eer. Nu mag hij, ondanks het feit dat hij en zijn gehele nageslacht in een vreemd land verkeren, Egypte, toch geloven dat de Heere Zijn beloftewoord vervullen zal en daar

hoort wezenlijk bij dat zijn nageslacht in Kanaän zal wonen. Door het geloof in de belovende God is hij meer dan overwinnaar en mag hij, na terug gezien te hebben, ook vooruit zien!

Wat gaat hij nu doen met de twee zonen van Jozef, Manasse en Efraim? Het waren ook zonen van een egyptische vrouw. Maar Jakob gaat ze op zijn ziek- en sterfbed adopteren! Uw twee zonen, zegt hij, zijn van mij! Vers 5. Zij zullen zijn als Ruben en Juda en mijn andere zonen. Zij zullen ook deel uitmaken van het volk dat God Zich ten erve uitverkoren heeft. Zij behoren ook tot het verbondsvolk en ook hen komt de belofte toe! Jakob spreekt hier gunnend, maar vooral ook als profeet, in het allerheiligst geloof. Hij spreekt hier geen persoonlijke voorkeur uit, maar wordt geleid door Gods Geest. God Zelf trekt Jozefs zonen bij Zijn volk. Hij zal later getuigen: "Is Efraim Mij niet een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind?", Jer. 31: 20.

Daarom nu gaat Israel de in Hebr. 11 genoemde geloofsdaad uitvoeren en Jozefs zonen, Manasse en Efraim zegenen. Zij staan bij het bed van hun oude grootvader en mogen onverdiend zonder dat zij er zelf om vragen deel gaan uitmaken van het volk van God.

Dat is wat wij noemen: welbehagen. Een ieder die vroeg of laat deelt in Gods rijkste zegen in en door Christus, de Beloofde, zal eindigen in het welbehagen. Maar Gods welbehagen is ook vrijmachtig welbehagen. Dat Hijzelf de Zijnen een plaats aanwijst in Zijn Koninkrijk blijkt uit de manier

waarop Jakob de zegen uitspreekt. De eerstgeborene krijgt niet de grootste zegen, maar de tweede zoon. Daarom kruist Jakob zijn armen en legt hij zijn rechterhand op het hoofd van de jongen die links van hem knielt en andersom. Als Jakob zijn rechterhand op het hoofd van Efraim legt vergist hij zich dus niet. Zijn handen worden door de Heere bestuurd. De zegen die Jakob uitspreekt is dan ook geen persoonlijke wens, maar een woord van God door Jakob doorgegeven.

Dat Jozefs beide zonen tot de stammen van Israel mogen behoren, en dat Jozef daarmee dus een dubbel erfdeel krijgt, laat zien dat Jozef toch gezien wordt als de eerstgeborene, de oudste, de eersteling van Jakob en Rachel. De oudste kreeg immers altijd een dubbel erfdeel, de grootste zegen? Zo kwamen er straks geen 14 stammen, want Efraim nam de plaats van Jozef in en Manasse dan ook wel, maar daarvoor viel Levi af, die een bijzondere plaats kreeg onder Israel, samen dus 12 stammen.

Zo zien wij dat Jozef en zijn zonen gezegend worden met dezelfde zegen, waarmee de Heere eens Jakob zegende en waarvan Hebr. 11:20 spreekt. Wat spreekt Jakob in de verzen 15 en 16 van Genesis 48 toch een ontroerende en rijke woorden.

Jakob heeft aangebeden, zie daarvoor Genesis 47:31. Dat was toen Jozef beloofde zijn vader niet in Egypte maar in Kanaän te begraven. In dankbaarheid aanbidt Jakob de Heere. Zittend op zijn bed heeft hij de Heere

aanbeden. Het is door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen! Een buigen voor de Heere in verwondering en ootmoed. Hij leunt tegen het hoofdeinde van zijn bed. De Septuaginta (de vertaling van het Oude Testament in het grieks door een 70-tal vertalers) heeft in plaats van bed *staf* vertaald. Bed en staf hebben in het hebreuws dezelfde medeklinkers. Het hebreuws kent geen klinkers. Zo kwam men van bed tot staf en dat is door het Nieuwe Testament overgenomen. Vandaar dat we lezen dat Jakob leunde op het opperste van zijn staf.

Het een sluit het ander niet uit zullen we maar zeggen. De staf was een teken van Jakobs waardigheid als aartsvader. De staf was in de grijze ouderdom bovendien een welkome steun op de weg. Jakob heeft met de staf in de hand God aanbeden. In ieder geval, bed of staf, het duidt op Jakobs hoge leeftijd en op het feit dat hij aan het einde van zijn aardse leven gekomen was. O, zo te mogen sterven, met uitzicht en hoop! Te sterven in het geloof. Afzien van jezelf en alle omstandigheden. Alles en iedereen loslatend, behalve de belovende God. Die zal gezegend worden om Christus' wille en eindigen in een eeuwige aanbidding! Die rijke zegen geve God u en mij!

K. Hoefnagel

Als Jakob zijn rechterhand op het hoofd van Efraim legt vergist hij zich dus niet. Zijn handen worden door de Heere bestuurd.

Sprekend verleden

Abraham Hellenbroek (14)

Mijn Verlosser leeft. Job 19:25

De preek van Abraham Hellenbroek waaruit wij u enkele zaken willen doorgeven gaat over Job 19:25 'Want ik weet: mijn Verlosser leeft.'

Hellenbroek zet boven de preek over Job 19:25 'Het verzekerd vertrouwen hetgeen de godvruchtige Job stelde in zijn levende Goël.' In de inleiding gaat het over

de troost voor Gods kinderen in moeilijke tijden. In zulke tijden is hun hoop dat zij zullen delen in de eeuwige zaligheid. Hun loon is groot in de hemelen. Job werd ook

bijzonder versterkt in de hoop op een toekomstige verlossing. Job was bezig Bildad te antwoorden. Job gaf getuigenis van zijn zalige verwachting: ‘Want ik weet: mijn Verlosser leeft.’

Mijn Verlosser

In de oorspronkelijke taal staat ‘Goël’ dat ‘Verlosser’ betekent. We lezen in Leviticus 25:25 ‘Wanneer uw broeder zal verarmd zijn en iets van zijn bezitting verkocht zal hebben, zo zal zijn lossers die hem nabestaande is, komen en zal het verkochte zijns broeders lossen.’ Het werk van de lossers gaat niet alleen over het bezit van iemand, maar ook over zijn persoon. Dat lezen we in Leviticus 25:47 en 49. Een bekend voorbeeld is Boaz die lossers was van Ruth. Sommige uitleggers spreken over een tijdelijke verlossing die Job verwacht zou hebben. Anderen spreken over een geestelijke en eeuwige verlossing. Hellenbroek verstaat onder de Verlosser de Messias, de Zoon van God, Christus Jezus. Christus is Verlosser uit kracht van bloedgemeenschap vanwege het aannemen van de ware menselijke natuur. Het opstaan over het stof kan alleen aan de Messias worden toegeschreven. Verlossen is het werk van de Messias. Jesaja profeteert van Hem: ‘En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen die zich bekeren van de overtreding in Jakob, spreekt de HEERE.’ Job heeft veel reden de Messias zijn Verlosser te noemen. De Messias zal Job verlossen van zonden en van de straf op de zonde. “Hij was al Jobs Verlosser uit kracht van Zijn toekomstige zoendood en bloedstorting voor de zonde van alle uitverkorenen.” Christus heeft alle eigenschappen en hoedanigheden van een Verlosser. Christus is nabestaande vanwege Zijn mensheid en ten opzichte van Zijn Godheid “Want als Zijn beeld in de ziel weer opgericht wordt, zo wordt men der Goddelijke natuur deelachtig.” Christus verlost Zijn volk vanonder de slavernij van de duivel, Hij trekt uit de macht der duisternis. Christus doet de verbeurde en verloren erfenis van de hemel ten deel vallen. De lossers was ook bloed-

wreker om de moordenaar van zijn broeder te vervolgen. Zo heeft Christus de zielenmoordenaar, de duivel, de kop vermorzeld. De lossers moest de vrouw van zijn broeder huwen als er nog geen kinderen waren. “Zo is een iegelijk van nature getrouwd aan de wet, doch onvruchtbaar, daar kan niemand door gerechtvaardigd worden; doch der wet gestorven zijnde wordt Christus onze Man, om in Hem vrucht te dragen.” Job zegt: ‘Mijn Verlosser’. In het algemeen gesproken weten ook de duivelen dat er een Verlosser is. Gods kinderen mogen zeggen: Mijn Verlosser. Job zegt dit niet alleen uit kracht van bloedverwantschap, want dat geldt ieder mens, maar door het geloof mag Job dit zeggen. Job mag de Verlosser voor de zijne aannemen. Job erkent daarmee een Verlosser nodig te hebben vanwege zijn verlorenheid. Job mag zeggen uit kracht van zijn geloof ‘Mijn Verlosser.’ Job drukt er ook zijn liefde, hoogachting en dankbaarheid door uit.

Leeft

Job getuigt van zijn Verlosser dat Hij leeft. De Verlosser is waarachtig mens en waarachtig God. Naar Zijn goddelijke natuur leeft de Verlosser eeuwig, dus ook al in de tijd van Job. Maar Job voorziet ook dat de menselijke natuur van de Verlosser niet in de dood zal blijven, maar weer zou leven door de opstanding ten derden dage en dan zal blijven leven tot in eeuwigheid. Maar omdat onze tekst in de tegenwoordige tijd staat, omdat Job zegt ‘Mijn Verlosser leeft’, zo ziet Job bijzonder op Zijn goddelijke natuur, die eeuwig leeft. “En leefde ook als een Goël, een verlossers voor Job; die Zelf levend ook aan de Zijnen een oorzaak is van leven; van een eeuwig leven na de dood; hebben de als de Vorst des levens gelijk Hij genoemd wordt, die macht ontvangen over alle vlees, dat al wat Hem gegeven is, Hij hen het eeuwige leven geve: want Hij is zo de Weg, de waarheid en het leven. Zodat ook niemand tot de Vader, en dien tengevolge tot het leven komt, dan door Hem. Dus geloof

ook Job dat zijn Verlosser leeft, om hem te doen leven, en om hem na het afleggen van het lichaam dezes doods, nog eeuwig bij Hem te doen leven.”

Ik weet

De woorden ‘Ik weet’ sluiten alle twijfel buiten. Ze geven een volle verzekerdheid te kennen. Job is er ten volle van overtuigd. Waardoor is Job er ten volle van overtuigd dat zijn Verlosser leeft? Niet door de natuur. Vlees en bloed hebben hem dat niet geopenbaard. We lezen ook niet dat dit is gebeurd door een bijzondere openbaring, hoewel dat op zichzelf genomen wel mogelijk is. Veel verklaarders denken dat Job een tijdgenoot was van Jakob en Jozef. Job stamde waarschijnlijk af van Sem. Zo kon Job ervan weten dat de Messias zou komen om de kop van de slang te vermorzelen en zo de Zijnen zou verlossen. Job kan zeggen “Ik weet mijn Verlosser leeft” door een waar zaligmakend geloof. De ware kennis is een wezenlijk deel van het ware zaligmakende geloof. Er is geen sprake van een blind geloof zoals bij het pausdom. Hellenbroek merkt wel op dat men ook een gelovige kan zijn zonder die verzekering en dat ook de zekerheid niet altijd even groot en sterk is en dat die zekerheid niet in alle gelovigen even groot is. Wel zegt Hellenbroek dat het een voorrecht is van de gelovigen dat zij verzekerd kunnen zijn van hun zaligheid. Er zijn weinig gelovigen die er nooit van verzekerd zijn. Er zijn veel gelovigen die er wel dikwijls van verzekerd worden. We lezen in 1 Joh. 3:14 ‘Wij weten dat wij uit de dood overgegaan zijn in het leven. In 2 Tim. 1:12 ‘Ik weet Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag.’ Job is een voorbeeld van deze zekerheid. Na de dood ziet hij een beter leven tegemoet. Job weet dat zijn Verlosser leeft en dat Hij leeft om hem eenmaal volmaakt te verlossen.

Onbekeerden

Iedereen zou naar die verzekering moeten staan zoals Job dat uitdrukt: ‘Ik weet: mijn Verlosser

De Messias zal Job verlossen van zonden en van de straf op de zonde. “Hij was al Jobs Verlosser uit kracht van Zijn toekomstige zoendood en bloedstorting voor de zonde van alle uitverkorenen.”

leeft.' Hellenbroek schrijft dat er zich weinigen aan die verzekerdheid gelegen laten liggen. Velen leven zorgeloos en achteloos voort. Ze hechten weinig belang aan deze zaak. De meeste naamchristenen en uiterlijke mondbelijders hebben een sterk en blind vertrouwen dat altijd in hen geweest is, zij kennen geen twijfel en zeggen zonder grond: 'Ik weet: mijn Verlosser leeft.' Zij geloven net zoals de duivelen geloven dat Jezus de Verlosser is en zij menen dat dit de verzekering van de zaligheid is. Zij geloven niet in de heiligheid van Gods Wet, de gerechtigheid van God en de zekerheid van de toekomstige toorn. Zij zullen bedrogen uitkomen.

Kunt u het zeggen: Mijn Verlosser? Hebt u ooit de noodzakelijkheid van de Verlosser gezien? Wat werkte dat in u uit? Zag u uw ellende, verlorenheid en machteloosheid? Werkte dat verlegenheid en radeloosheid? Was er gevoelige smart over zonden en toorn? Hebt u gezien de dierbaarheid en volheid van de Heere Jezus? Heeft dat u uitgedreven naar de Verlosser? Hebt u zich aan de Verlosser mogen overgeven? Is het gevolg daarvan geweest dat de Heere Jezus Zich als Verlosser jegens u gedragen heeft? De Verlosser verlost uit de geestelijke doodstaat door krachtdadige roeping, trekking, wedergeboorte en Hij wordt tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. Als u daar niets van weet dan is het zonneklaar dat Jezus uw Verlosser niet is. De Verlosser verlost uit de tegenwoordige boze wereld, uit de ijdele wandeling. Hij verlost van alle boos werk. De Verlosseer verlost om Hem een eigen volk te zijn ijverig in goede werken. Hij verlost van zonde, satan en wereld om Hem te dienen. Toets uzelf aan deze zaken.

Bekommerden

Bekommerden vragen: Maar valt er niets te zeggen voor hen die verkeren tussen een ware verzekering en een losse inbeelding? Hellenbroek merkt op dat uit alles wat al gezegd is duidelijk genoeg is wat men van zichzelf denken moet. Het kan zijn dat God de hoogte

van Job in dit leven niet doet bereiken, maar de eeuwigheid zal alles goed maken om u dan in het dadelijke bezit van uw Goël te verlustigen. Er is verschil tussen ware verzekering en losse inbeelding. De juiste verzekering rust op het fundament van het geloof. Losse inbeelding heeft geen fundament. Losse inbeelding steunt op de barmhartigheid van God, dat men gedoopt is en ten Avondmaal gaat. Inbeelding spruit uit eigenliefde voort en heeft geen veroordelende gedachten over zichzelf waardoor de ziel uit zichzelf uitgaat om in Jezus gevonden te worden. De ware verzekering komt moeizaam en in lange tijd tot stand. De inbeelding gemakkelijk en snel. "Ware verzekering komt niet dan na veel oefening van het geloof, na veel worsteling in gebeden, na veel smart van de wedergeboorte, waar die inbeelding gans niet van weet, maar die komt zo ongevoelig, schielijk en gemakkelijk in het hart." Inbeelding past zich de zaligheid wel toe, maar maakt weinig werk van de Godzaligheid. Inbeelding verzekert zich dat Jezus haar Verlosser is, maar zij gedraagt zich niet als een verlost. Hoe groter de ware verzekering is, hoe meer zij ervoor bezorgd is overeenkomstig dat grote voorrecht te wandelen. Inbeelding maakt weinig werk van de zonde, maar de ware verzekering ziet de zonde als het aller gevaarlijkste voor het gevoel van vreugde over de verzekering. Ware verzekering is niet bang voor onderzoek, losse inbeelding wel. Ware verzekering wordt bestreden door de duivel, inbeelding laat hij ongemoeid. Inbeelding maakt de mens opgeblazen, verzekering houdt de ziel nederig. Inbeelding verdwijnt onder tegenspoed, verzekering groeit in de verdrukking. Een verzekerde ziel hecht meer waarde aan de verzekering dan aan de dingen van deze wereld, inbeelding acht de dingen van deze wereld voor veel waarde.

Gods kinderen

Gods kinderen hebben grond Job na te zeggen: 'Ik weet: Mijn Verlosser leeft.' Zoek uw verzekering met Job steeds op te bouwen. Zink in

verwondering en aanbidding neer dat er zo'n Verlosser is en dat Die aan u geopenbaard en geschonken is. Het past u dankbaar te wezen. U moest zich in alles als een verlost gedragen. Vertrouw al uw belangen aan deze Goël toe. Bent u in de wereld klein, veracht en arm? Is het u geen eer en rijkdom genoeg een Verlosser te hebben Die voor u leeft, Wiens eigendom u bent? Zou u er niet heel de wereld met al haar schijngoed voor willen ruilen? In bestrijdingen en vervolgingen kunt u zich aan dit anker vasthouden: 'Ik weet: mijn Verlosser leeft.' Verheugt u in uw Verlosser die u niet zal laten gezocht worden boven uw vermogen. Hellenbroek besluit zijn preek als volgt: "Ja, komt eindelijk de dood, o, wat zal u dat op uw sterfbed en onder het klamme doodszweet tot een wonderlijke verkwikking kunnen zijn en daarop te kunnen sterven dat uw Verlosser leeft. En dan gerust te kunnen zijn, dat Hij uit dien hoofde uw lichaam als het zijne bewaren zal tot de zalige opstanding, en dat Hij uw ziel als de zijne aanstonds zal opnemen in de heerlijkheid. En dat die uit een zondig en ellendig lichaam zal vallen in de armen van uw dierbare Verlosser. En gij Hem daar dan vattende en grijpende van nabij eens zult kunnen zeggen nu, nu weet ik, nu ondervind ik 'mijn Verlosser leeft.' Wanneer gij dan in de onmiddellijke genietingen en zielverzadigende bezitting van uw Goël, onder allerlei vergenoeging en gelukzalige vertroosting u eeuwig verblijden zult bij Hem op Zijn troon."

A. van Heteren

Persbericht

Jongereengroep Samen Delen

Jongereengroep Samen Delen is een lotgenoten groep voor jongeren tussen de 15 en 30 jaar van wie één of beide ouders is overleden. Ieder jaar organiseert Samen Delen vier bijeenkomsten om elkaar te ontmoeten. Deze bijeenkomsten zijn afwisselend bezinnend (met een spreker) en ontspannend (met activiteiten zoals wandelen,

Er is verschil tussen ware verzekering en losse inbeelding. De juiste verzekering rust op het fundament van het geloof. Losse inbeelding heeft geen fundament.

“Mijn kraamzorg? Samen genieten!”

Kraamzorg door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **verpleging & verzorging** en **huishoudelijke hulp**

bowlen, kanoën e.d.). Als jongeren willen wij in een ontspannen sfeer onze ervaringen rondom en na het overlijden van een ouder met elkaar delen. De komende twee bijeenkomsten zijn D.V. zaterdag 27 april 2013 in Ottoland en zaterdag 6 juli 2013 in Papendrecht. Alle jongeren die tot onze doelgroep behoren zijn van harte welkom! Voor meer informatie zie onze website jongerengroep-samendelen.webklik.nl of e-mail naar jongerengroep-samendelen@live.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Zoek en boek uw Texel-vakantie!

Gunstige prijzen in het prille voorjaar!

www.deverrassing.nl
Of bel: 0222 31 89 06

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!

(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur

Inl.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

Bijbels: een kostbaar geschenk

Steunt u het werk van Bonisa financieel, zodat Bijbels en kinderbijbels uitgedeeld kunnen worden?

Hoe kunt u helpen?

Voor € 10,-
geeft u 2 Chinese kinderbijbels

Voor € 25,-
ondersteunt u een evangelist om de Bijbel uit te leggen

Voor € 17,50
geeft u 5 Bijbels in talen van etnische minderheden

Voor € 50,-
bouwt u mee aan een kerk voor de Lisu bevolking in de bergdorpen

Postbank 31.555.32 o.v.v. Bijbels / kinderbijbels
Grachtweg 20, 2161 HN Lisse | www.bonisa.nl | 0252 - 41 82 69

**Help mee
en betaal een Bijbel
voor Chinezen**

Bonisa
ZENDING

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementprijs € 15,00 per jaar. Abonnementprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646